

Hlavné úlohy SPP v procese mobilizačnej prípravy a výcviku záloh

Základným cieľom politického zabezpečenia mobilizácie je dosiahnuť vysoký morálny a politický stav príslušníkov ČSEA ako i nastupujúcich záloh a účinne pomáhať včasnému a kvalitnému zmobilizovaniu vojsk.

Je pochopiteľné, že morálny a politický stav príslušníkov kádrovej armády a povolancov záloh, ich pomer k obrane socialistickej vlasti, vzťah, prístup a pripravenosť na plnenie týchto úloh sa nevytvára v priebehu niekoľkých hodín alebo dní mobilizácie. Charakter súčasnej možnej vojny vyžaduje čoraz kratší čas potrebný na zmobilizovanie, vedie k snahe poslať čo najviac záloh bez akýchkoľvek prestojov priamo k doplnkom, čo skracuje čas na SPP v priebehu vlastného zmobilizovania a sťažuje jeho priebeh. Svetonázorovú výchovu ľudí, uvedomelosť a hlboké politické presvedčenie treba formovať sústavnou a cieľavedomou činnosťou už v mieri. To ale neznamená, že by sa podceňoval význam situácie a nálad v armáde aj medzi zálohami počas vlastnej mobilizácie. S týmto javmi treba zákonite počítať a prostredníctvom SPP na ne včas a premyslene reagovať. Aj v našej nemocnici venujeme týmto formám veľkú pozornosť, a to najmä v obsahovej stránke prípravy Nariadenia náčelníka nemocnice pre výcvik záloh ako aj jeho Organizačnej smernici pre výcvik záloh, kde sú zvýraznené najmä tie

princípy SPP, ktoré budú slúžiť cvičiacim náčelníkom doplnkov, ich hlavným funkcionárom ako i náčelníkom mobilizačných stredísk ako prostriedok pre správne podchytenie nálad nastupujúcich záloh a pre ich dokonalé bojové stmelenie v organický celok.

Politické zabezpečenie mobilizácie zahŕňa:

- premyslené a cieľavedomé opatrenia SPP s príslušníkmi armády a so zálohami už v mieri (najmä s predurčenými zálohami),
- stranícky vplyv na spracovanie mobilizačnej dokumentácie, špeciálnej dokumentácie politických orgánov (ZVP nemocnice) a straníckej organizácie.

Vplyv SPP na plnenie úloh v priebehu vlastnej mobilizácie

V podstate sa jedná o dlhoročnú cieľavedomú prípravu a výchovu ľudí, o rozvíjanie ich iniciatívy a aktivity počas vlastnej mobilizácie. Pritom platí zásada, že čím lepšie budú pripravení na plnenie úloh v mieri, tým menej problémov sa vyskytne počas vlastnej mobilizácie (aj keď konkrétna situácia bude pre prijatie konkrétnych opatrení v SPP rozhodujúca).

Keby naša armáda nebola doplnená zálohami, nemohla by splniť stanovené úlo-

hy. Preto zaistenie mobilizácie treba považovať za neoddeliteľnú súčasť celkových opatrení, vedúcich pre zabezpečenie bojovej pohotovosti. U každého útvaru a zariadenia je rozsah mobilizačných úloh rozdielny, z čoho plynie, že **SPP bude v mieri riešiť vo vzťahu k politickému zabezpečeniu mobilizácie iné úlohy a voliť iné metódy práce**. Aj cez túto rozdielnosť majú však výsledky opatrení pre zvýšenie bojovej pripravenosti armády niektoré **spoločné otázky a problémy**, ktorým treba venovať pozornosť a starostlivosť. Ide predovšetkým o:

- zabezpečenie politickej práce so spracovateľmi mobilizačnej dokumentácie,
- výber vojakov v činnosti službe a v zálohe (vykonávateľov) na plnenie úloh v priebehu mobilizácie a ich prípravu,
- výber a predurčovanie vojakov v činnosti službe a záloh do funkcií v zmobilizovaných doplnkoch a ich prípravu,
- prípravu politických orgánov, politických pracovníkov a ZO KSC,
- spracovanie dokumentácie pre SPP.

V našej nemocnici venujeme týmto otázkam mimoriadnu pozornosť, a to najmä individuálnou prácou ZVP so spracovateľmi mobilizačnej dokumentácie v prípravnom období, ďalej účasťou náčelníkov doplnkov pri výbere vojakov v zálohe na nosné funkcie priamo na príslušnej MVS, OVS alebo ObVS, ďalej účasťou náčelníka zvláštneho oddelenia pri výbere vojakov v zálohe (vykonávateľov) na plnenie úloh v priebehu mobilizácie a ich prípravu (1 až 2dňové školenie na príslušných mobilizačných strediskách raz do roka). Spracovaním dokumentácie pre SPP vytvárame vhodné podmienky pre prípravu politických pracovníkov ako aj pre založenie ZO KSC v tom ktorom doplnku po ich stmeňovaní.

Rozhodnutie náčelníka nemocnice je základnou smernicou pre zabezpečenie mobilizačnej úlohy nemocnice, vrátane spracovania potrebnej dokumentácie, usmerenia výberu kádrov a ich prípravy. Už tu sa objavujú opatrenia politickej práce, vychádzajúce zo situácie v nemocnici a na mobilizačných strediskách, ktoré odporúča ZVP nemocnice s možnosťou dlhodobého ovplyvnenia prác v tejto oblasti. Cieľom musí byť dosiahnuť pochopenie, že úspešne vykonaná mobilizácia je potrebná pre zabezpečenie ďalšej bojovej a odbornej činnosti poľných aj teritoriálnych doplnkov, a preto musí byť pripravená čo najzodpovednejšie.

Na základe rozhodnutia náčelníka nemocnice pristupujú funkcionári k spracovaniu mobilizačnej dokumentácie, ktorá je

predpokladom splnenia mobilizačných úloh. **Hlavným poslaním SPP so spracovateľmi** tejto dokumentácie je dosiahnuť, aby táto svoju úlohu chápali v celom rozsahu a so všetkými dôsledkami, lebo to je základ, na ktorom budú prijímať už v mieri vážne závery pre opatrenia v našej nemocnici a v národnom hospodárstve (príprava záloh, vytváranie zásob, zameranie nácvikov a pod.), a podľa ktorého sa v mobilizácii bude v súhrne rozhodovať o činnosti nastupujúcich záloh. Najmä spracovateľom treba vysvetliť že ich činnosť nie je len púhou administratívno-technickou alebo organizačnou záležitosťou, ale že sú v nej obsiahnuté veľmi dôležité politické aspekty, že je za ňou skrytá budúca práca s ľuďmi. To však chce ešte pred začatím prác na mobilizačnej dokumentácii vykonať so spracovateľmi podrobný rozbor mobilizačnej úlohy a zámyslu náčelníka nemocnice s vedúcimi funkcionármi nemocnice. Na tejto činnosti sa musí vždy aktívne účastniť osobne ZVP.

Už v období pred začatím prác na mobilizačnej dokumentácii je dôležité komplexne **vyhodnotiť podmienky pre plnenie úlohy**. Ide predovšetkým o vyhodnotenie kádrovej situácie, ktorá bude slúžiť jednak pre výber ľudí do funkcií, jednak pre plánovanie prípravy kádrov. Ide ovšem aj o vyhodnotenie situácie u záloh (počty, pripravenosť, priestory pre zmobilizovanie, možnosti spojenia a dopravy, čas pre zmobilizovanie atď.). To pochopiteľne nie je možné bez úzkej súčinnosti s vojenskými správami a v potrebnom rozsahu aj s civilnými funkcionármi.

Takýto prístup k začiatku mobilizačných prác prináša výhody nie len pre činnosť na spracovaní dokumentácie, ale vedúci funkcionári si tu overujú správnosť svojich zámýslov a veľmi často získavajú cenné poznatky pre rozhodnutie a ďalšie riadenie mobilizačných príprav.

Komplexné zabezpečenie bojovej a mobilizačnej pohotovosti zahŕňa aj takú dôležitú oblasť ako je **príprava záloh**. V jej obsahu sa dnes viac ako predtým docaňujú hlavne politické aspekty tejto úlohy. Okrem vplyvu VTR, ktorá v plnej šírke zasahuje aj do oblasti vojensktva, je nevyhnutnosť všestrannej prípravy záloh zdôraznená aj súčasnou zložitou vojenskopolitickou situáciou. Tieto skutočnosti sa odrážajú nielen v tzv. zvýšených požiadavkách na prípravu záloh, ale aj v ich výsledkoch.

V súvislosti so stúpajúcimi nárokmi na kvalitu prípravy záloh rastú aj požiadavky na všestrannú pripravenosť náčelníkov a politických pracovníkov, ktorí tento vý-

cvik organizujú a vedú. Skúsenosti v našej nemocnici potvrdzujú, že ak prípravu plne doceňujeme, jej konkrétny výraz je patrný aj v rastúcej kvalite výcviku záloh.

Týmto požiadavkám venujeme v našej nemocnici veľkú pozornosť aj pri výbere vojakov — lekárov z povolania ako náčelníkov doplnkov alebo vedúcich zamestnaní pri výcviku záloh. Nie je to ľahká úloha. Príčinou je predovšetkým krátky časový úsek, v ktorom treba dosiahnuť zodpovedajúce výsledky v ovládnutí zdravotníckej techniky, v streleckej príprave a vo vlastnom odbornom výcviku na jednotlivých oddeleniach poľného doplnku. To všetko kladie vysoké nároky na organizátorskú a riadiacu prácu náčelníkov, na dokonalé MTZ a metodické vedenie každého zamestnania.

Prípravu záloh priaznivo ovplyvňuje aj skutočnosť, že väčšina záložníkov je politicky a životne vyzrelejší, ich prístupy na plnenie úloh sú oveľa zodpovednejšie a na určitom stupni je aj ich vycvičenosť a znalosť techniky. Tento stav treba využívať, aby sa dosiahla čo najvyššia efektívnosť každého zamestnania. Tým skôr, že záložníci sú oveľa kritickejší k nedostatkom, ku ktorým dochádza pri výcviku.

Osobitné miesto v celom procese výcviku záloh zaujíma **príprava záložného veliteľského zboru**. Jeho pripravenosť rozhodujúcim spôsobom ovplyvňuje tak kvalitu výcviku, ako i úroveň organizovanosti a disciplíny na odborných oddeleniach doplnku.

V príprave záložného veliteľského zboru majú rozhodujúcu úlohu náčelníci a politickí pracovníci — vojaci z povolania. Svojou profesionálnou pripravenosťou bezprostredne ovplyvňujú kvalitu výcviku a celú prípravu záloh. Preto treba maximálne využiť týždennú (v našej nemocnici trojdňovú) prípravu týchto náčelníkov na to, aby boli schopní veliť zálohám v plnom rozsahu. Podcenenie tejto úlohy má negatívne dôsledky, ktoré sa prejavujú v priebehu celého výcviku.

Výcvik záloh je úloha vysoko politická a jeho úroveň ovplyvňuje myslenie záložníkov, najmä ich vzťah k plneniu úloh vojenskej služby v poľnom doplnku. Úroveň vycvičenosti záloh potom ovplyvňuje aj úroveň bojaskapnosti armády ako celku. Preto by mali byť pre zálohy určovaní veliteľia (náčelníci) s vysokými politickými, odbornými a morálnymi kvalitami. Nemalo by sa stavať, aby touto úlohou sa poverovali vojaci z povolania len podľa toho, že ich možno ľahšie postrádať. Okrem toho treba ich na plnenie úloh vyhradiť zodpovedajúci čas na odbornú a metodickú prí-

pravu, aby sa zoznámili s kvalitou záloh a na túto náročnú prácu sa zodpovedne pripravili.

V celom komplexe prípravy záloh má nezastupiteľné miesto SPP. Jej úroveň je v rozhodujúcej miere ovplyvňovaná kvalitou politických pracovníkov, ktorí sa na výcvik záloh určujú, alebo sú poverení len čiastkovými úlohami, ako je vedenie základných foriem politickej prípravy alebo príprava aktív, ktorý ju bude vykonávať. Nie menšiu pozornosť treba venovať **založeniu straníckej organizácie** a jej kvalitatívnej práci. V jednotkách záložníkov je spravidla vyššia stranícka organizovanosť, čo vytvára priaznivé podmienky pre založenie dočasnej straníckej organizácie. Avšak bez účinnej pomoci veliteľov a politických pracovníkov — vojakov z povolania, nemôže ani ona splniť to, čo sa od nej očakáva, to znamená viesť svojich členov k príkladnosti, k podnecovaniu ich aktivity a iniciatívy pri plnení úloh, aby mala výrazný podiel na vytváraní kritického ovzdušia, na formovaní skutočných bojových kolektívov. Skutočnosť, že ide o vyspelejší stranícky kolektív, o ľudí, ktorí už majú určité životné skúsenosti z aktívnej politickej práce, musí zodpovedať aj úroveň riadenia týchto organizácií a individuálnej práce s členmi strany ako i príprava politických pracovníkov zo zálohy.

Malo by byť samozrejmosťou, že na túto prácu budú vyberaní najskúsenejší politickí pracovníci, vojaci z povolania (u nás ZVP) schopní účinne riadiť politickú prácu a politických pracovníkov zo zálohy učiť organizovať SPP v doplnku.

Stále treba mať na zreteli, že skúsenosti, ktoré vojaci v zálohe na cvičení získajú, potom v mnohom formujú aj názory občianskej verejnosti na armádu. Svojimi názormi na život v armáde, na úroveň organizátorskej a riadiacej práce, ktoré si utvárajú práve pri svojom pracovisku, čo vo svojich dôsledkoch pôsobí aj na vzťah verejnosti v armáde. Aj táto skutočnosť musí viesť veliteľov, náčelníkov a politických pracovníkov, ktorí výcvik a ostatnú činnosť organizujú, k vysokej zodpovednosti za úroveň ich prípravy.

Pri zaradovaní kádrových dôstojníkov do doplnkov musí sa rešpektovať skutočnosť, že títo dôstojníci budú po určitý čas pracovať viac alebo menej samostatne, v úplnom novom a nie vždy priaznivom prostredí, že budú vystavení obrovskému fyzickému a duševnému výpätiu. Budú musieť samostatne rozhodovať, operatívne reagovať na rôzne situácie a prijímať riešenia bez možnosti sa poradiť. Platí to predovšetkým pre **riadiace funkcie** náčel-

nikov a prípadne politických pracovníkov, do ktorých by sa mali vyberať ľudia samostatní, iniciatívni a rozhodní, so skúsenosťami a organizátorskými schopnosťami, ľudia, ktorí sa neboja vziať na seba zodpovednosť za svoje rozhodnutia.

Pozornosť venujeme aj výberu osôb do **dočasnej výpomoci (DV)** a do mobilizačných pracovísk, kde môžu nastať zložité situácie, ktoré pri nesprávnom a nevhodnom riešení by mohli vážne narušiť priebeh mobilizácie medzi nastupujúcimi zálohami.

Tento výber robíme v úzkej súčinnosti s civilnými straníckymi orgánmi a s národnými výbormi, ktoré sami odporúčajú občanov, ktorí by boli vhodní a schopní tieto úlohy plniť.

Spolu s výberom a zaradením kádrových vojakov zo zálohy a občanov pre riadenie a vykonávanie mobilizácie treba už v mieri zabezpečiť ich zodpovednú prípravu (1 až 3dňové školenia). **Základnou požiadavkou je, aby každý, kto sa na plnení úloh v mobilizácii zúčastňuje, ovládal ich v potrebnom rozsahu.** K tomu sa v priebehu výcvikového roka využívajú všetky formy veliteľských zamestnaní. Osobitný význam majú praktické skúšky — **nácviky**. Nemusi to byť vždy preskúšanie celého procesu

mobilizácie aj s povolaním záloh. Pre získanie skúseností a pre overenie spracovanej dokumentácie treba precvičiť napríklad zriaďovanie a základné činnosti v prijímacom stredisku osôb a v prijímacom stredisku motorových vozidiel, preveriť pripravený spôsob nakladania a vyvezenie materiálu, plánovaný systém rozdeľovania nastupujúcich záloh k doplnku, ich vystrojovanie a pod. Skúsenosti potvrdzujú, že efektívnosť týchto nácvikov, kde si ľudia vytvárajú predstavu o rozsahu a obsahu svojej budúcej práce, ujasnia si návštevou jednotlivých činností pri mobilizácii, získajú dôveru k spracovanej dokumentácii. Dôležité je, aby sa týchto nácvikov zúčastňovali osoby, ktoré sú pre tieto funkcie vybrané.

Pre politických pracovníkov pri výbere záloh a ich zaraďovaní do doplnkov je významnou úlohou zabezpečiť doplnenie potrebného počtu komunistov. Pokiaľ ide o politických pracovníkov v zálohe, je povinnosťou politických orgánov armády v súčinnosti s územnými orgánmi strany starať sa o to, aby všetci (najmä predurčení) boli zapojení do aktívnej politickej práce v civile. Výkon straníckych a politických funkcií je pre nich súčasťou prípravy na vykonávanie funkcií v armáde.

Komplexný prístup k problémom bojovej a mobilizačnej pohotovosti je záväzný aj pre organizovanie a vykonávanie SPP. Politické orgány, politickí pracovníci a stranícke organizácie v úzkej spolupráci s veliteľmi a štábnymi musia študovať nové javy prebiehajúce v obsahu a metodike bojovej pohotovosti a týmto zmenám včas prispôbovať zameranie, metódy a formy SPP. Usilovať o to, aby politickí pracovníci poznali zákonitosti a princípy SPP zodpovedne a diferencovane uplatňovali v celom procese skvalitňovania úrovne nepretržitej bojovej a mobilizačnej pohotovosti.